

Polityka
Warszawa
27-04/03-05-22
T. / Nr 18

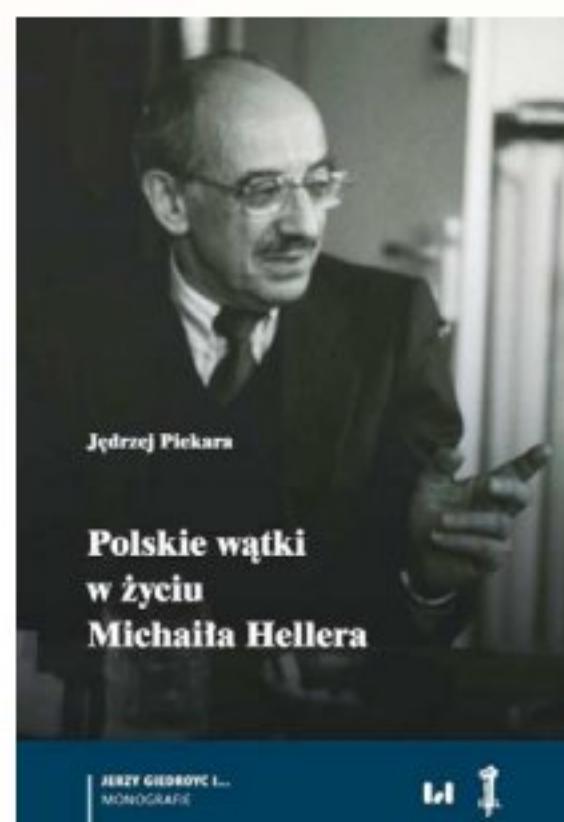
Niektórzy Polacy, niektórzy Rosjanie

Polskie wątki w życiu Michaiła Hellera,
Jędrzej Piekara, Wydawnictwo
Uniwersytetu Łódzkiego, 2021, s. 364

S towarzyszenie Instytutu Literackiego Kultura wspólnie z Uniwersytetem Łódzkim zaczęło wydawać serię pt. Jerzy Giedroyc i..., która ma na celu przybliżyć historię i dorobek Instytutu kierowanego w Paryżu właśnie przez Giedroycia. Ukazała się więc książka

o jednym z autorów „Kultury” Michaile Hellerze (1922–97).

O bardzo interesującej postaci, rosyjskim historyku, którego losy splotły się z Polską. Więzień łagrów po 1956 r. osiadł – dzięki małżeństwu z Polką – w Warszawie, pracował w PAP, w 1968 r. wyjechał do Francji. A tam szybko związał się z „Kulturą”, w której pod

pseudonimem Adam Kruczek prowadził rubrykę „W sowieckiej prasie”, a od 1992 r. „Notatki rosyjskie”. Był autorem wielu książek i publikacji poświęconych historii Rosji i ZSRR, niektóre były drukowane w Polsce w drugim obiegu.

Te wątki polskie w życiu Hellera znakomicie przedstawił Jędrzej Piekara, łącząc „tekst życia” z „tekstem intelektualnym”, pokazując też integralny rozwój poglądów swojego bohatera, jego dojrzewający antykomunizm.

Jak swoisty komentarz do czasów dzisiejszych brzmią pierwsze zdania tej książki. Jędrzej Piekara cytuje odpowiedź Hellera na pytanie dziennikarki: „Czy sądzi Pan, że Polacy i Rosjanie kiedykolwiek w historii się rozumieli?”. „Czasami się rozumieli. Z tym tylko, że nie Polacy i Rosjanie, ale niektórzy Polacy i niektórzy Rosjanie”.

WIESŁAW WŁADYKA